

Znaczenie związków frazeologicznych w codziennym życiu człowieka

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń zna:

- pojęcie *związek frazeologiczny*,
- klasyfikację związków frazeologicznych (zwroty, wyrównania, frazy).

b) Umiejętności

Uczeń wskazuje i klasyfikuje związki frazeologiczne w różnych tekstach.

2. Metoda i forma pracy

wykład, ćwiczenia

3. Środki dydaktyczne

Podręcznik (H. Dobrowolska H., *Jutro pójdę w świat*)

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel tłumaczy pojęcie *związek frazeologiczny*. Uczniowie zapisują następującą definicję: *związek frazeologiczny, to takie połączenie wyrazowe (dwa wyrazy lub więcej), którego składników nie można zmieniać na inne ani rozdzielać dodatkowymi elementami bez zmiany znaczenia związku. Frazeologizm ma znaczenie jako całość, np. panna młoda, w gorącej wodzie kąpany.*

Nauczyciel przedstawia uczniom klasyfikację związków frazeologicznych, ich podział na wyrażenia, zwroty i frazy. Następnie przedstawia i tłumaczy klasyfikację związków frazeologicznych ze względu na łączliwość ich członów.

b) Faza realizacyjna

Po zapisaniu definicji w zeszytach i zrozumieniu treści przekazanych przez nauczyciela, uczniowie wykorzystują zdobytą wiedzę w rozwiązywaniu ćwiczeń ([załącznik 1](#)).

5. Bibliografia

H. Dobrowolska, *Jutro pójdę w świat: podręcznik do kształcenia literackiego i językowego dla klasy piątej szkoły podstawowej*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999.

6. Załączniki

a) Karta pracy ucznia:

[Załącznik 1](#)

1) Uporządkuj niżej podane przykłady według przynależności do danego rodzaju związków frazeologicznych: czarna rozpacz; co ma wisieć, nie utonie, dać nogę, mąż opatrności, dusza

towarzystwa, ostatni Mohikanin, zasięgnąć języka, ostatni krzyk mody, smalić cholewki.

2) Co oznaczają związki frazeologiczne występujące w języku potocznym: wpuścić kogoś w maliny, wciskać kit, dać w łapę, mieć czyste ręce?

3) Uzupełnij przysłowia, wpisując w puste miejsca odpowiedni wyraz:

Czym..... bogata, tym rada.

Biednemu zawsze.....w oczy [wieje].

Co....., to obyczaj.

4) Połącz związek frazeologiczny z odpowiednim znaczeniem:

1. biedny jak mysz kościelna	a. bardzo uparty, wytrwały, nieustępliwy
2. zły jak pies	b. dużo pracuje, pilny
3. silny jak koń	c. bardzo zły, wściekły
4. dumny jak paw	d. chytry, sprytny, przebiegły
5. pracowity jak mrówka	e. zdrowy, odporny, zahartowany
6. chytry jak list	f. silny, krzepki, mocny
7. zdrów jak ryba	g. dumny z wyglądu zewnętrznego, zarozumiały, wyniosły
8. mieć węża w kieszeni	h. mieć zły humor, kaprysić
9. mieć węża w kieszeni	i. o kimś, kto jest biedny i nie ma pieniędzy
10. czarna owca	j. być skąpym, przesadnie oszczędzać
11. mieć muchy w nosie	k. ktoś ma "czarny charakter"

b) Zadanie domowe

Wypisz maksymalnie 10 związków frazeologicznych z polszczyzny potocznej, określ, co znaczą i sklasyfikuj je.

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

brak